

رشد تجارت خارجی با راه‌اندازی مراکز تجاری

محمد لاهوتی
رئیس
کشفدراسیون
صادرات ایران

رشد

راه‌اندازی مراکز تجاری یکی از تصمیمات بموقع و خوب دولت سیزدهم است که سازمان توسعه تجارت ایران ایجاد آن را در چند کشور اجرایی کرده است، همواره دولت‌ها در زمینه تأمین بوجه مورد نیاز اعزام ریزبان تجاری و بازرگانی جمهوری اسلامی ایران در سایر کشورهای دنیا با مشکل مواجه بوده‌اند یا ریزبانی که اعزام می‌شدند، بعضاً امکان استفاده از ظرفیت‌ها را به‌تنهایی و با شرایط نداشتند.

راه‌اندازی مراکز تجاری ایران در سایر کشورهای دنیا از سوی فعالان اقتصادی و با مجوز سازمان توسعه تجارت ایران، یک راهکار بسیار مؤثر در پشتیبانی از تجارت خارجی کشور به شمار می‌رود. البته به دلیل اینکه ریزبان بازرگانی حتماً باید مأمور و کارمند دولت بوده و با گذرنامه سیاسی به سایر کشورهای دنیا اعزام شوند، در ارتباط‌گیری با برخی از تجار مقیم در خارج از کشور معذورتی داشتند، بنابراین یکی از روش‌هایی که می‌توانست به حل این معضل کمک کند، ایجاد مراکز تجاری ایران در خارج از کشور از سوی بخش خصوصی یا اتاق‌های بازرگانی بود که می‌تواند در حوزه افزایش تجارت خارجی کشور راهگشا باشد.

راه‌اندازی مراکز تجاری ایران در خارج از کشور، هم در بخش واگذاری امور به بخش خصوصی و کاهش تصدی‌گری دولت می‌تواند یاری‌رسان باشد و هم با توجه به اینکه یک فعال اقتصادی مقیم در آن کشور، آشنا به زبان آن منطقه بوده و با توجه به شناخت، می‌تواند در بازارهای آن کشور فعالیت بهتری داشته باشد، قطعاً راه‌اندازی این مراکز می‌تواند در کنار ریزبان اعزامی، به صورت مکمل نقش آفرینی کند.

حسن قابل توجه راه‌اندازی مراکز تجاری در خارج از کشور، عدم تحمیل هزینه به دولت است، زیرا هزینه راه‌اندازی این مراکز از سوی بخش خصوصی تأمین می‌شود و یکی از ابزارهای مهم رایج در جهان است.

ایجاد مرکز تجاری در روسیه نیز موفقیت‌آمیز بوده است؛ پس از مناقشات روسیه و اوکراین، این کشور احساس نیاز بیشتری به ایران دارد و با توجه به تحریم‌هایی که علیه این روسیه رخ داده است، یکی از بازارهایی که مدنظر روس‌ها قرار گرفته، بازار ایران است. اکنون دو کشور توانسته‌اند در گسترش روابط تجاری بیش از گذشته فعالیت کنند.

شاید در گذشته تجاری ایرانی عموماً به دنبال اتفاقات جدیدی بودند که از فرصت‌هایی بازار روسیه به نفع خود بهره‌برند، در حالی که طرف‌های روس خیلی علاقه نشان نمی‌دادند، اما بعد از وقوع جنگ با اوکراین، شاهد استقبال تاجر روس از همکاری با طرف‌های تجاری خود در ایران هستیم. حجم تجارت خارجی ایران با روسیه حدود ۲ میلیارد دلار است که تراز تجاری برای ما بشدت منفی است و از این رقم، ۶۰۰ میلیون دلار سهم صادرات ایران و ۱،۵ میلیارد دلار واردات ایران از روسیه است. ظرفیت خوبی برای افزایش تجارت میان روسیه و ایران وجود دارد و با توجه به اتفاقاتی که امروز طرف روس با اوکراین دارد، رشد حجم تجارت تا دو یا سه برابر به سهولت در دسترس است. با اتفاقاتی که در طرف روسیه افتاده موضوع استفاده از کریدور سبز و ارز ملی دو کشور در پتانسیط مطرح و رشد بیش از گذشته فراهم شد، به‌خصوص با بالا آمدن آمدن نر‌زهای دو کشور در بازارهای معاملاتی ارزی دو کشور و شبکه نقل و انتقال ارز در میربیزنس بانک، اتفاقات خوبی رخ داده است.

انتخابات ۱۳۲۳ اتحادیه صنفی

خبرخوان

معاون تجارت و خدمات وزارت صمت گفت: از مجموع هزار و ۶۲۰ اتحادیه که در ابتدای اسماال انتخابات آنها معوق شده بود، هزار و ۳۲۳ انتخابات برگزار شده است که در نوع خود بی‌نظیر است. علیرضا شاه‌بیزرایی با اشاره به اینکه از مجموع ۳۹۳ اتاق شهرستان‌ها، ۸۳ اتاق در دوره قانونی خود هستند، گفت: از ۳۱۰ اتاق که لازم است انتخابات آنها برگزار شود، انتخابات حدود ۲۰۰ اتاق هم‌زمان در تاریخ ۲۸ شهریور ماه طبق قرار قبلی و با حضور نزدیک به ۳ هزار نامزد دارای شرایط انجام خواهد شد و مابقی اتاق‌ها نیز بزودی برگزار خواهند شد.

مشکل سامانه جامع تجارت، کم‌کاری برخی از دستگاه‌ها است

سختگوی ستاد مبارزه با قاچاق گفت: اگر سازمان‌ها رویه‌های خود را تمام کرده بودند، سامانه جامع تجارت به مراتب وضعیت مطلوب‌تری نسبت به اکنون داشت. حمیدرضا دهقانی نیا در بیان علت اجرایی نشدن سامانه جامع تجارت، با تأکید بر اینکه یک دستگاه و یک وزارتخانه نمی‌تواند کار نکردن و انباشت شدن وظایف گذشتگان را یک تنه به دوش بکشد، اظهار کرد: نمی‌توان کارهایی که در گذشته باید توسط دستگاه‌های مختلف انجام می‌شده را تنها از یک وزارتخانه مطالبه کرد.

سختگوی ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز افزود: مشکل سامانه جامع تجارت صرفاً محدود به اتصال و ارتباط نیست چون اگر فقط تبادل اطلاعات صرف بدون صحت‌سنجی و بدون پایایی، مهم بود که تا به حال این کار انجام شده بود. مدیرکل دفتر نظارت بر سامانه‌های الکترونیکی و هوشمند ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در حوزة باشد که سازمان امور مالیاتی، گمرک ایران، سازمان بورس اوراق بهادار، وزارت بهداشت و درمان، سازمان غذا و دارو، سازمان حفظ نباتات و سازمان دامپزشکی با سامانه جامع تجارت تبادل اطلاعات کنند باید داده‌ای ارائه دهند که مسئولیتش را هم بپذیرند.

دهقانی نیا با بیان اینکه ما در سامانه جامع تجارت صرفاً به دنبال تبادل اطلاعات و داده‌ها نیستیم، گفت: هر دستگاهی باید مسئولیت خود را به نحو احسن انجام دهد به این معنا که فرایندهای داخلی خود را الکترونیکی کرده و داده‌ها را به اشتراک بگذارد و مسئولیتش را هم قبول کند. دهقانی نیا با بیان اینکه ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در حوزه سامانه جامع تجارت و دیگر سامانه‌ها هیچ وظیفه اجرایی ندارد و تنها وظیفه آن هماهنگی‌ها و نظارت‌هاست، گفت: ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز هماهنگی و نظارت‌ها را انجام می‌دهد و کار را در سطوح بالا پیگیری و هماهنگ می‌کند.

میزان صادرات ما به کشورهای عضو شانگهای در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۱ به ۹ میلیارد دلار رسید، این عدد در ۵ ماهه نخست ۹۹ یعنی تقریباً سال آخری که روحانی سرکار بود، زیر ۴ میلیارد دلار بود

از شروع فعالیت دولت سیزدهم، اقتصاد ایران شاهد اتفاقات مثبت تجاری است که جدیدترین آن عضویت رسمی ایران در سازمان همکاری شانگهای و تجارت آزاد با این گروه قدرتمند اقتصادی است. سازمان همکاری‌های شانگهای، سازمانی اوراسیایی است که ۲۶ سال پیش توسط رهبران چین، روسیه، قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان ایجاد شد. بعد از مدتی، ازبکستان هم به این سازمان پیوست و اکنون نیز ایران (۱۷ سال ایران عضو ناظر بود) به لیست یاد شده ملحق شد. در این میان کشورهای مغولستان، پاکستان، هند، افغانستان و بلاروس عضو ناظر این سازمان هستند.

دولت سیزدهم جریان تجارت را تغییر داد
دولت سیزدهم که به تازگی یک‌ساله شده توانست جریان تجارت کشور را تغییر دهد و ۸ سال سقوطی که اقتصاد ایران در دولت روحانی تجربه کرد را جبران کند. گذری به آمار دولت گذشته نشان می‌دهد که صادرات کلای کشور در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۱ حدود ۵۰ درصد کاهش به خود دیده یعنی از ۹۸ میلیارد دلار به ۴۹،۸ میلیارد دلار رسیده؛ این امر سبب شده تراز بازرگانی کشور در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۱ بالغ بر ۹۰ درصد (۳۰،۹ میلیارد دلار) به تنها ۳،۲ میلیارد دلار افت را تجربه کند.

این در حالی است که از زمان استقرار دولت سیزدهم (از اول شهریور ماه سال ۱۴۰۰) تا پایان تیرماه ۱۴۰۱ حدود ۱۵۱ میلیون و ۴۹۶ هزار تن کالا به ارزش ۱۰۱ میلیارد و ۸۲۰ میلیون دلار بین ایران و سایر کشورهای جهان تبادل شد که از لحاظ وزنی با رشد ۴ درصدی و از لحاظ ارزش با رشد ۳۱ درصدی نسبت به مدت مشابه همراه بوده است.

دولت سیزدهم از زمانیکه فعالیت خود را آغاز کرد، بر این امر تأکید داشت که برخلاف دولت گذشته به دنبال توسعه روابط تجاری با کشورهای همسایه، احیای همکاری با کشورهای عضو اوراسیا و همچنین شانگهای است؛ موضوعی که دولت گذشته به آن نپرداخت و تمام نگاهش به امضای برجام بود.

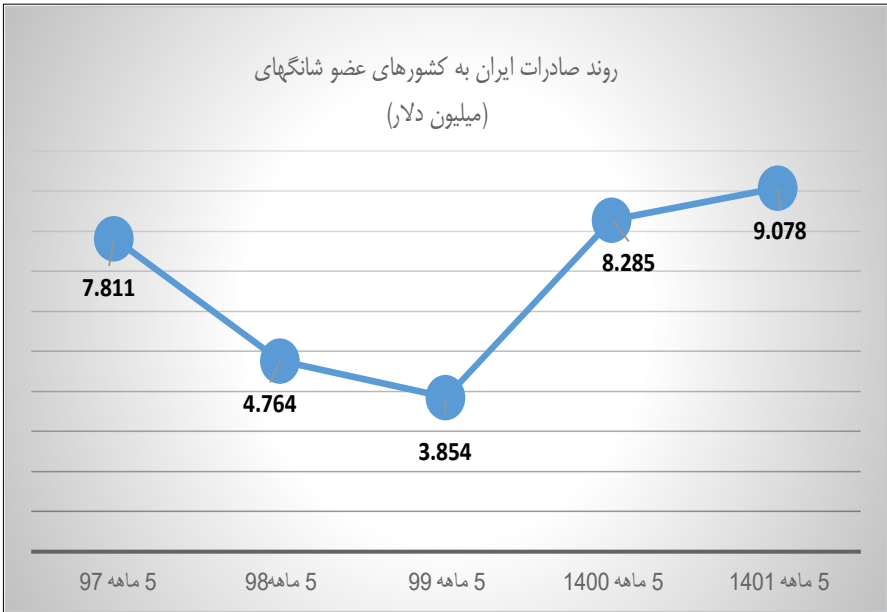
رشد بیش از ۲ برابری صادرات به اعضای شانگهای

آمار گمرک نشان می‌دهد که در ۵ ماهه نخست سال جاری مجموع صادرات غیرنفتی ایران به کشورهای عضو شانگهای حدود ۱۷ میلیون و ۳۸۱ هزار تن به ارزش ۹ میلیارد و ۷۸ میلیون دلار بوده است. این میزان نسبت به ۵ ماهه نخست سال گذشته رشد ۸۰۰ میلیون دلاری داشته است. در ۵ ماهه سال ۹۷ که هنوز تحریم‌های ظالمانه آمریکا اجرایی نشده بود، میزان صادرات ایران به اعضای فعلی سازمان شانگهای حدود ۷،۸ میلیارد دلار بوده که این میزان در سال ۱۳۹۸ به ۴،۰۷ و در سال ۹۹ به ۳،۰۸ میلیارد دلار رسیده است. بر این اساس صادرات فعلی ایران به اعضای شانگهای نسبت به سال ۹۷ رشد ۱۶ درصدی و نسبت به سال ۹۹

«ایران» روند صادرات کشورمان را به اعضای کشورهای عضو شانگهای در ۵ ماهه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال ۹۹ بررسی کرد

صادرات بیش از ۲ برابری به اعضای شانگهای در دولت سیزدهم

میزان صادرات ما به کشورهای عضو شانگهای در ۵ ماهه نخست ۱۴۰۱ به ۹ میلیارد دلار رسید، این عدد در ۵ ماهه نخست ۹۹ یعنی تقریباً سال آخری که روحانی سرکار بود، زیر ۴ میلیارد دلار بود

■ در ۵ ماه نخست سال ۱۴۰۱، رشد قابل توجهی در خصوص صادرات با اعضای شانگهای داشتیم و صادرات ما بیش از ۹ میلیارد دلار بود. این نشان از دیپلماسی فعال در خصوص کشورهای عضو شانگهای دارد

■ دولت سیزدهم از زمانی که فعالیت خود را آغاز کرد، بر این امر تأکید داشت که برخلاف دولت گذشته به دنبال توسعه روابط تجاری با کشورهای همسایه، احیای همکاری با کشورهای عضو اوراسیا و همچنین شانگهای است؛ موضوعی که دولت گذشته به آن نپرداخت و تمام نگاهش به امضای برجام بود

■ تلاش دولت سیزدهم بر این است که در کشورهای عضو شانگهای مسأله بیمه قراردادهای تجاری را به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزار جایگزین اعتبار اسناد بانک می‌کند

■ اسناد عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای برای طی کردن مراحل قانونی تقدیم مجلس شورای اسلامی شد. روند عضویت کامل ایران در سازمان شانگهای از ۲۶ شهریور سال ۱۴۰۰ در جریان نشست سران این سازمان در تاجیکستان آغاز شد

روند صادرات ایران به کشورهای عضو شانگهای (میلیون دلار)

ماه	میزان صادرات (میلیون دلار)
۵ ماهه ۹۷	۷،۸۱۱
۵ ماهه ۹۸	۴،۷۶۴
۵ ماهه ۹۹	۳،۸۵۴
۵ ماهه ۱۴۰۰	۸،۲۸۵
۵ ماهه ۱۴۰۱	۹،۰۷۸

کشورهای عضو شانگهای مسأله بیمه قراردادهای تجاری را به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزار جایگزین اعتبار اسناد بانکی (LC) جا بیندازیم.

او با اشاره به اینکه مسائلی از جمله بحث تعرفه، مسائل مربوط به لجستیک، اعزام و پذیرش هیات‌های تجاری، ایجاد زمینه‌های بیشتر آشنایی با ظرفیت‌های صادراتی و تجاری‌ترین، مسائل مربوط به بحث‌های بیمه و بانکی و موضوعات دیگر نیز مطرح شد، اضافه کرد: رئیس‌جمهور در این سفر، دیداری با تجار و فعالان ایرانی حاضر در ازبکستان برگزار کردند؛ همین برنامه با کشورها و اعضای دیگر برگزار شد که در تمام این نشست‌ها بخش عمده مذاکرات و مباحث مطرح شده، مرتبط با حوزه‌های تجاری و اقتصادی است.

تعریف سازکار جدید تجارت
رئیس سازمان توسعه تجارت با تأکید بر اینکه ظرفیت پیمان‌های منطقه‌ای، ظرفیتی است که باید یکسری ابزارهای تسهیل تجارت را هم به صورت دویا چند جانبه با این کشورها تعریف کنیم، یادآور شد: در هر حوزه یکسری نقاط قوت و ضعف داریم، که همه آنها احصا و برای برنامه‌ریزی صورت گرفته تا اقداماتی در این زمینه صورت گیرد، بر این اساس با برخی از کشورها پیشرفت‌های خیلی خوبی داشتیم، برخی از کشورها که هنوز به آن بلوغ مدنظر نرسیده، در بحث

ظرفیت‌هایی را برای توسعه کالایی داریم اما وقتی بخواهیم تجارت را با کشورهای عضو شانگهای توسعه دهیم باید زیرساخت‌هایمان توسعه دهیم و ابزارهایی مانند کشتی، واگن

و ... نیاز داریم.

■ **تشکیل بازار برق منطقه شانگهای**
او درباره تشکیل بازار برق منطقه شانگهای گفت: بزرگ‌ترین تولیدکنندگان انرژی جهان، از جمله ایران و روسیه عضو اتحادیه شانگهای هستند و بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان انرژی جهان مانند چین و هند نیز عضو اتحادیه هستند. رئیس‌جمهور اشاره به این موضوع داشتند که باید سازگاری برای انرژی تعریف شود. باید در سایر حوزه‌های انرژی امکان مبادلات پایدار انرژی وجود داشته باشد و باید مسأله تأمین انرژی امن و پایدار شود.

رئیس سازمان توسعه تجارت با اشاره به اینکه موضوع امنیت غذایی نیز در این دیدارها مورد تأکید قرار گرفت، خاطر نشان کرد: رئیس‌جمهور به موضوعاتی مانند سلامت و استفاده از ظرفیت‌های ایران در حوزه سلامت تأکید کردند، تا صادرات تجهیزات پزشکی، داروهای بیوتکنولوژی و خدمات گردشگری سلامت به کشورهای عضو شانگهای توسط ایران صورت گیرد.

او با اشاره حمایت این سازمان از تجار و بازرگانان ایران در سایر کشورها، گفت: تلاش می‌کنیم در

مورد امضا قرار می‌گیرد و برای تصویب به مجلس می‌رود. این اولین تجربه تجارت آزاد ما خواهد بود با کشورهای عضو شانگهای هستند و رئیس‌جمهور پیشنهاد دادند که بحث تجارت آزاد را در حوزه شانگهای نیز دنبال کنیم.

او گفت: موضوع دیگری که رئیس‌جمهور مطرح کردند، استفاده از ظرفیت‌های ترانزیتی بین اعضای سازمان شانگهای است، ما کریدور شمال-جنوب را داریم و در چند ماه اخیر بر آن تمرکز کردیم و ظرفیت‌های ترانزیتی را توسعه دادیم اما حجم کار وسیع و نیازمند مشارکت اعضای شانگهای است.

افزایش ناوگان دریایی در خزر
پیمان پاک با بیان اینکه اعضای سازمان شانگهای آمادگی خود را برای مشارکت در توسعه زیرساخت‌ها اعلام کردند، درباره جذب سرمایه‌گذاری، بیان کرد: در جلسه رئیس‌جمهور کشورمان با رئیس‌جمهور روسیه، در خصوص کریدور شمال-جنوب بحث و بر دو موضوع تأکید شد، موضوع اول تکمیل خطوط راه آهن رشت-آستارا و موضوع دوم افزایش ناوگان دریایی در خزر و توسعه بنادر شمالی خزر بود.

رئیس سازمان توسعه تجارت تصریح کرد: در حوزه شرق-غرب صحبت‌های جدی با کشور چین مطرح شد تا این ظرفیت‌ها را توسعه دهیم. در حال حاضر

راکد و نقاط ضعف و قوت آنها انجام داد تا به‌صورت پایدار و مستمر در بازار حضور پیدا کنند. خالقی با اشاره به اینکه نهضت فعال کردن واحدهای راکد قاعده‌ای دارد، گفت: عارضه‌یابی دلایل رکود این واحدها در دستور کار است. تیم‌های عارضه‌یابی، مسائل و مشکلات واحدهای راکد و غیرفعال را به‌صورت کامل در نظر می‌گیرند و نسخه جامعی برای

اولیه، مشکلات ناشی از تحریم‌ها و مشکلات درون‌بنگاهی از عمده مشکلات واحدهای صنعتی در کشور است.

او با تأکید بر اینکه فقط با تزریق پول و تسهیلات نمی‌توان به رفع مشکلات این واحدها پرداخت، گفت: معتقدیم باید همه مشکلات این واحدها با هم و در کنار هم دیده شود و یک مطالعه فنی- اقتصادی روی پروژه‌های

قائم مقام دبیرکل خانه صنعت، معدن و تجارت ایران فرسودگی ماشین‌آلات و خطوط تولید را از دلایل مهم راکد ماندن بسیاری از واحدهای صنعتی و معدنی عنوان کرد.

آرمان خالقی با بیان این مطلب افزود: تأمین نقدینگی، فرسودگی ماشین‌آلات، رکود در بازار و نداشتن بازار برای محصولات و دشواری تأمین مواد

رفع مشکلات‌شان می‌یابند. او به احیا و بازفعال‌سازی واحدهای تولیدی و صنعتی در یک‌سال اخیر اشاره کرد و گفت: مطابق آمارهای سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، از سال گذشته تا پایان تیرماه ۱۴۰۱ نزدیک به ۲ هزار واحد با اجرای برنامه‌های حمایتی، سیاست‌های جبرانی و... احیا شده و به چرخه تولید بازگشتند.

عدم سرعت با کندی توسعه روابط تجاری به‌عبارتی آسیب‌شناسی شد. همچنین موضوعات مورد طراحی و راه‌حل‌های تخصصی برای توسعه تجارت ارائه شد.

او ادامه داد: رشد خوبی در قالب بحث تجارت با تمامی اعضای سازمان همکاری شانگهای مانند روسیه، ازبکستان، تاجیکستان، قزاقستان، ارمنستان، پاکستان، هند و چین در یکسال گذشته داشتیم که در اغلب این کشورها سهم افزایش رشد صادرات‌مان بیشتر بوده؛ اتفاقی که ناشی از دیپلماسی فعال اقتصادی ایران با این کشورها است.

هر هفته هیات تجاری اعزام می‌شود

پیمان‌پاک اظهار کرد: هر هفته اعزام یا پذیرش هیات‌های تجاری را داریم. هیات‌های تجاری که تخصصی برنامه‌ریزی می‌شود که این هیات‌ها نه تنها به آن حوزه‌های تجاری مرتبط خودش و آن صنایع، بلکه ما اینها را به استان‌ها اعزام می‌کنیم؛ در استان‌ها به نوعی مسائل را مورد بررسی قرار می‌دهند که این یک شیوه فعالیت است.

او افزود: شیوه دیگر حضور فعال در پایوبین‌ها و نمایشگاه‌های تخصصی کشورهای عضو است که حضور در نمایشگاه اتومبیلیتی و ساختمان در روسیه و نمایشگاه تخصصی ایران در لاهور و اسلام‌آباد، جزو این اقدامات است. همچنین گام جدیدی در دولت برداشتیم که آن ارتباط پلتفرم‌های بازاریابی در حوزه استارت‌آپ‌ها با پلتفرم‌های این کشورهاست. بر این اساس از تمام ابزارها چه قدیمی، نوآورانه و جدید حوزه تجاری و توسعه بازار استفاده می‌کنیم تا یک تصویر مناسب از توانمندی‌های صنعتی، تولیدی و صادراتی ایران را ایجاد کنیم.

بزرگترین قرارداد بیمه تجاری امضا شده است

رئیس سازمان توسعه تجارت ایران تأکید کرد: یکی از موضوعات مهمی که روی آن تمرکز کرده‌ایم، بحث مسائل حقوقی و بحث‌های ضمانتی است. در این راستا بیمه‌های خودمان را فعال کردیم و هفته گذشته بزرگترین قرارداد بیمه تجاری را بین صندوق ضمانت صادرات ایران و بیمه‌های روسیه امضا کردیم و در حال مذاکره با برخی از کشورهای دیگر هستیم؛ دوامه قبل نیز قراردادی با قزاقستان برای جایگزینی بیمه قراردادهای تجاری به جای اعتبار اسناد بانکی امضا شد و درحال مذاکره با پاکستان و ارمنستان برای امضای قرارداد همکاری مشترک هستیم.

او با اشاره به حمایت سازمان توسعه تجارت از تجار و بازرگانان ایران، تأکید کرد: طبق برنامه‌ریزی صورت گرفته، می‌خواهیم سیستم‌ها و کانال‌های خاص بانکی را برای بازرگانان ایجاد کنیم. نکته دیگر اینکه، بتوانیم اتاق‌های داوری را به‌عنوان مجاری حل اختلاف بازرگانان تعریف کنیم. این ابزار حرفه‌ای باعث می‌شود تجار با مشکل حقوقی و مسائل قانونی روبه‌رو نشده تا نیازمند پیگیری قضایی باشند.

خبرخوان